

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Veronika Řezáčová

Název práce: Příčiny a etnické rysy konfliktu v Albánii v roce 1997

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Mgr. Kamil Pikal

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle): Cílem práce je postihnout příčiny albánských nepokojů z roku 1997 s důrazem na jejich možné rysy etnického konfliktu. Autorka nejprve vysvětluje základní pojmy (etnikum, konflikt, etnický konflikt) s odkazem na relevantní teorie, dále nastiňuje dějiny vztahů Gegů a Tosků, dvou větví albánského národa (v pojetí autorky dvou etnik). Ve druhé polovině práce autorka popisuje politický vývoj Albánie po pádu komunismu s důrazem na jevy a procesy vedoucí k rozpoutání nepokojů, následuje popis samotných nepokojů. Autorka dospěla k závěru, že příčinou konfliktu a jeho průběhu byla souhra více faktorů, včetně bezprostředního impulzu v ekonomické sféře (krach pyramidových fondů) a slabé politické reprezentace, která mj. Nebyla schopna kompetentně zreformovat policii a armádu, které pak nedokázaly vzniklé bouře efektivně zvládnout (v důsledku čehož trvaly nepokoje tak dlouho a byly ukončeny až mezinárodní intervencí). Pokud jde o etnické rysy konfliktu, autorka vyjmenovává některé etnické rysy konfliktu, nicméně dospěla k závěru, že informace ze zdrojů, které měla k dispozici, stále nejsou dostatečné pro konečné zhodnocení, zda se jednalo o etnický konflikt či nikoliv.

2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Téma práce je přiměřeně náročné bakalářskému stupni studia a autorka jej zpracovala v zásadě uspokojivým způsobem. Jako velký klad práce vnímám důraz na uchopení tématu v kontextu relevantních teorií a důkladné vysvětlení pojmů, s nimiž je dále v práci operováno. Popis politického vývoje země v devadesátých letech i průběhu samotných nepokojů pokládám za přiměřený. Heuristicky je práce dobře podložena, množství primárních i sekundárních zdrojů je pro bakalářskou práci nadprůměrné a zvolené tituly jsou z převážné části kvalitními a pro studované téma relevantními díly. Autorka v úvodu provedla kritiku stěžejních citovaných prací. Přesto je třeba podotknout, že ne vždy s použitými zdroji zacházela vhodným způsobem a v některých případech informace získané z citované literatury zjednodušila takovým způsobem, že *de facto* uváděla odlišné údaje, než jaké byly k nalezení v odkazovaných dílech. Např. na s. 15 autorka označuje koncept *cti dle alb. zvykového práva* pojmem *besa*, což je ale dané slovo; čest je v citovaném dokumentu (pozn. 49) označována jako *ndera*. Druhá kapitola (Gegové a Toskové) je celkově nejslabším místem celé práce. Vedle výše uvedené nepřesnosti v citaci lze říci, že autorka poněkud uměle zvýrazňuje rozdíly mezi Gegy a Tosky, např. správně uvádí případy vzájemných sporů a soupeření, ale vůbec nezmiňuje období spolupráce a snah vzájemně rozdíly překlenout (např. v době národního obrození). Obdobným způsobem zjednodušuje a zveličuje socio-ekonomické rozdíly mezi oběma skupinami – je pravda, že na Gegy obývaném severu země nalezneme více oblastí s primordiálním kmenovým uspořádáním a na Toskickém jihu naopak více vyspělejších lokalit, nicméně i na severu existují vyspělá území (např. v pobřežní nížině okolo města Lezhe) a i na jihu nalezneme regiony, kde dosud přežily klanové vazby, zvykové právo apod. (Himara). Při popisu albánského zvykového práva autorka vychází pouze z jednoho z řady *kanunů*, zmínku o tom, že existují i jiné (včetně nejméně jednoho dosud uplatňovaného v některých oblastech toskického jihu), neuvádí ani v poznámce pod čarou, ačkoliv v textu, ze kterého tuto pasáž čerpá, o nich informace jsou. Výsledkem je opět zdání, že problém zvykového práva se týká pouze gegského severu. Obdobně je nepřesné a v jistém smyslu anachronické tvrzení, že „za Osmanské říše byli Toskové zvýhodňováni na úkor Gegů, protože dříve invertovali k islámu“ (s. 13). Osmanské úřady obyvatele albánských území podle všeho vědomě nerozlišovaly na Gegy a Tosky, ale podle příslušnosti k *milletu*. Autorka zde zaměňuje příčinu a následek.

3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): jazykový projev Veroniky Řezáčové je spíše průměrný, nicméně pravopisných chyb či překlepů je v práci poměrně málo (např. s. 26 „členové ... měly“). Práce obsahuje všechny formální náležitosti a její grafická úprava je vyhovující. Pokud jde o citace, nenalezl jsem odchylku od citační normy, a to ani v poznámkovém aparátu ani v seznamu literatury, nicméně v některých případech musím upozornit na ne zcela korektní citace (viz výše). Celkově pokládám práci za po formální stránce vyhovující.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Celkový dojem z práce je poněkud ambivalentní, práce má výrazné pozitivní rysy, ale na druhou stranu má i zřetelné slabiny. Za její silné stránky pokládám již zmíněné teoretické ukotvení práce a zpracování vlastních nepokojů. Naopak mezi její slabiny řadím hrubě zjednodušující druhou kapitolu a do určité míry i formální stránku práce, zejména poněkud těžkopádný styl. Celkově však práci pokládám za obhajitelnou.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Existují vedle Kanunu Leka Dukagjina i jiné soubory albánského zvykového práva? Které? Ve kterých regionech se používají/používaly?
2. Jaký byl osud povstalců, zejména jejich vůdců, po skončení konfliktu? Byli souzeni? Nebo pardonováni? Zapojili se někteří z nich později do veřejného života?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): Práci navzdory výše uvedeným nedostatkům hodnotím jako vyhovující a **doporučuji k obhajobě**. Pokud studentka při obhajobě uspokojivě zodpoví položené otázky, navrhuji práci hodnotit jako **velmi dobrou**.

Datum: 6.6.2013

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.